

Högskolan
Kristianstad

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp, för
Kandidatexamen i omvårdnad
HT 2024
Fakulteten för hälsovetenskap

Att lysa upp våldets skugga

En litteraturöversikt som
synliggör erfarenheter hos män
utsatta för intimt partnervåld.

**Sukunya Panalap och Daniel Svensson
Söderberg**

Författare

Sukunya Panalap och Daniel Svensson Söderberg

Titel

Att lysa upp våldets skugga En litteraturöversikt som synliggör erfarenheter hos män utsatta för intimt partnervåld.

Handledare

Lotta Forsén

Examinator

Eva Clausson

Sammanfattning

Bakgrund: Var femte man i Sverige uppger att han utsatts för våld inom en partnerrelation. I berättelsen om våld i nära relation betraktas män som huvudsakligen förövare.

Syfte: Att synliggöra erfarenheter och upplevelser hos män som har utsatts för intimt partnervåld.

Metod: En allmän litteraturöversikt baserad på åtta kvalitativa artiklar identifierade genom sökningar i PubMed och Cinahl under hösten 2024. De inkluderade studierna kom ifrån Italien, Kanada, Portugal, Storbritannien och Sverige. Det hade genomförts 147 djupintervjuer med män utsatta för intimt partnervåld.

Resultat: Fynden har tematiserat till två huvudkategorier. *Våldets skugga* består av fyra underkategorier *Våldets karaktär*, *Den utsatte pappan* och *Coping-strategier & våldets konsekvenser* samt *Att inte bli sedd*. Här synliggörs olika typer av våld som männen utsatts för, sekundär viktimisering och hur barnen används för att skada och kontrollera männen. Många män har svårt att se sig själva som offer samtidigt som våldet medför långtgående konsekvenser. Männen känner inte igen sig i den offentliga berättelsen. De upplevde hån och misstro från medmänniskor och institutioner. Den andra huvudkategorin är *Att bli sedd*. Den beskriver upplevelser av bra möten vilka kännetecknades av förtroende, lyssnande och validerande i en trygg miljö utan risk att dömas.

Diskussion/slutsats: Ett inkluderande språkbruk kan vara värdefullt för att identifiera våldsutsatta och underlätta mäns hjälpsökande. Det personcentrerade förhållningsätt ses vara en framgångsfaktor för att sjuksköterskan ska kunna se och hjälpa den utsatte mannen.

Nyckelord

Misshandlade män, våld i nära relation, manliga offer, kvalitativ studie, intimt partnervåld.

Author

Sukunya Panalap and Daniel Svensson Söderberg

Title

To cast a light on the shadow of violence A literature review highlighting the experience of men exposed to intimate partner violence.

Supervisor

Lotta Forsén

Examiner

Eva Clausson

Abstract

Background: In Sweden, one in five men report having experienced intimate partner violence (IPV). In the narrative of IPV men is primarily seen as abusers.

Aim: To highlight the experiences of men subjected to IPV.

Method: A literature review based on eight qualitative studies that were identified through systematic searches in PubMed and Cinahl during the autumn 2024. These studies included in-depth interviews with 147 men from five different countries who had experienced IPV.

Result: The findings from the included articles were organized into two main themes. The first, *In the shadow of violence*, consists of four subcategories: *The nature of the violence*, *the abused father*, *Coping-strategies and consequences of the violence* and *To be invisible*. These themes highlight the various forms of violence experienced by men, the use of children as weapons and the struggle for men to identify themselves as victims. Men often reported not identifying with the public narrative of IPV victims and described experiencing ridicule and mistrust from individuals and institutions. The second theme, *To be seen* focuses on the experiences of positive encounters characterized by trust, active listening, and validation in a safe, nonjudgmental environment.

Discussion/conclusion: authors argue that the use of inclusive language may be important for the men to acknowledge their experiences and to seek help. Furthermore, the authors argue that using a person-centred approach may be a successful strategy for nurses to support male survivors effectively.

Keywords

Abused men, domestic violence, male victimization, intimate partner violence, qualitative study.

Innehållsförteckning

Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte	7
Metod	7
Design	7
Sökvägar och urval.....	7
<i>Sökvägar</i>	7
<i>Urval</i>	8
Granskning och analys	9
Etiska överväganden	10
Förförståelse	11
Resultat	11
I våldets skugga.....	12
<i>Våldets karaktär</i>	13
<i>Den utsatte pappan</i>	14
<i>Coping-strategier och våldets konsekvenser</i>	16
<i>Att inte bli sedd</i>	18
Att bli sedd	20
Diskussion	22
Metoddiskussion	22
Resultatdiskussion.....	24
Slutsats	27
Acknowledgements	28
Referenser	29
<i>Bilaga 1. Sökschema</i>	34
<i>Bilaga 2. Artikelöversikt</i>	37

Inledning

Florence Nightingale räknas som den moderna omvårdnadens moder. Hon blev känd som ”Damen med lyktan”. Enligt legenden vandrade hon under kvällar och nätter omkring med en lykta för att i ljuset av den kunna se sina patienter (Röda Korsets Högskola, 2024). I Sverige uppger var femte man att han någon gång har upplevt intimt partnervåld. Genom att symboliskt låna Florences lykta önskar författarna till denna litteraturöversikt skingra några av de skuggor som omger de utsatta männen och på så vis synliggöra dem och deras upplevelser.

Bakgrund

En partnerrelation är en intim/sexuell relation oavsett kön. Det kan handla om långvarig dejting, sambo- och särboförhållande eller mellan makar. För att beskriva våld mellan partners används i svensk kontext ofta begreppet våld i nära relation. Begreppet är dock brett och används även för att beskriva våld mellan andra familjemedlemmar samt i konstellationer med någon form av beroendeförhållande (Brottsförebyggande rådet (BRÅ), 2024). I den engelska litteraturen används därför ofta begreppet *intimate partner violence* för att markera att det är våld inom en partnerrelation som avses (Gubi & Wandera, 2022; Roebuck et al. 2023; Scott-Storey et al., 2023).

Alla våldsamma handlingar är i lagens mening inte brottsliga även om de kränker eller skadar en annan människa. I litteraturöversikten används Per Isdals (2017) vanligt återkommande definiering av våld som en handling riktad mot en annan människa om handlingen skadar, smärtar, skrämmer, kränker eller förmår en annan människa att göra något mot sin egen vilja.

Hur våld i nära relationer tillåts att fortgå av den som är utsatt förklaras ofta genom något som kallas för normaliseringsprocessen. Sker våldet inom en partnerrelation innebär det oftast att relationen initialt beskrivs som intensiv och bekräftande. Den utsatte blir smickrad av uppmärksamheten den ges av sin partner. Efter hand inskränks den utsattes val av vänner och aktiviteter och till sist är den utsatte isolerad med den som utövar våld. Våldet eskalerar och ofta

kommer det första slaget som en överraskning. Om den som utsatts blir kvar är det vanligt att relationen växlar mellan våld och värme. Till sist internaliserar den utsatte våldet som då blir normaliserat. Den utsatte ser sig inte längre som våldsutsatt och tar ofta på sig själv skulden för våldet. För den utsatte innebär det ofta att allt mer tid och energi går till att inte reta upp partnern för att undvika ytterligare våld, vilket sällan lyckas då våldet tenderar att fortsätta (Örnmon, 2021).

Våld i nära relationer är ett allvarligt problem för samhället i stort såväl som för individen som utsätts för våldet och de närstående (ofta barn) som tvingas att bevittna det (Socialstyrelsen, 2024). Att utsättas för någon form av intimt partnervåld är enligt Coker et al. (2002) förknippat med ökad risk för försämrad hälsa. Det kan leda till att den som utsatts bryts ner mentalt det kan leda till ångest och depression, posttraumatisk stress, social isolering, försämrat självförtroende och förändrad personlighet. Den som utsatts för våld riskerar att själv bli utagerande, använda våld. Den riskerar att bli självdestruktiv och vilja undvika fysisk kontakt. Att ha varit utsatt för intimt partnervåld ökar risken att utveckla kroniska sjukdomar, substansbrukssymtom, kronisk psykisk ohälsa. Personer som utsatts för våld i nära relationer anger i större utsträckning kroppsliga symtom som axelvärk, nackvärk, tarmbesvär och huvudvärk, än de som inte har varit utsatta. Våldet kan leda till att människor måste uppsöka sjukvården, bli sjukskrivna vilket försämrar ekonomin, eller att de i värsta fall dör. Hos den som utsätts blir livskvalitén försämrad oavsett graden av våld (Nationellt Centrum för kvinnofrid, 2024; Coker et al, 2002; Socialstyrelsen, 2024).

Den senaste befolkningsstudien om våld i nära relationer på den svenska populationen är gjord av Brottförebyggande rådet (BRÅ) och publicerades under första halvan 2024. Den visade att cirka en av fem män någon gång under livstiden blivit utsatta för någon form av våld inom en partnerrelation. En absolut majoritet blir utsatta av en partner av motsatt kön (BRÅ, 2024). Undersökningar från andra länder visar på en ännu högre andel drabbade män. Gubi och Wandera (2022) visar att 44 procent av de gifta männen i Uganda är utsatta. U.S Centers for disease control and prevention (2024) skriver att var tredje man i USA är utsatt.

Roebuck et al. (2023) menar att allt fler undersökningar visar på att det närmast råder könssymmetri när det kommer till risken att utsättas för någon form av våld från sin partner. I den övergripande berättelsen om våld i nära relation betraktas ändå män som huvudsakligen förövare och kvinnor som offer (Dutton & Nicholls, 2005; Scott-Storey et al., 2023).

Våldsutsatta män tenderar om de söker hjälp att i hög grad vända sig till vården (BRÅ, 2024). Som sjuksköterska ska man ha kunskap om våld i nära relationer och ha förmågan att omsätta denna kunskapen i det praktiska arbetet. Om en sjuksköterska möter en person som visar symtom eller tecken som väcker misstanke om att personen är våldsutsatt är det sjuksköterskans ansvar att i enrum fråga personen om orsaken till symptomen (Socialstyrelsen, 2022).

Genom att synliggöra upplevelser och erfarenheter från män som har blivit utsatta för intimt partnervåld hoppas författarna stimulera sjuksköterskors reflexivitet och öka deras kunskap i ämnet. Förhoppningen är att öka sjuksköterskans möjligheter att bedriva en jämlik och personcentrerad vård.

Syfte

Syftet är att synliggöra erfarenheter och upplevelser hos män som har utsatts för intimt partnervåld.

Metod

Design

Allmän litteraturöversikt med utgångspunkt i kvalitativ forskning.

Sökvägar och urval

Sökvägar

Sökningar har genomförts i databaserna PubMed (Public Medline) och CINAHL (Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature).

För att identifiera relevanta sökord delades litteraturöversiktens syfte upp i mindre meningsbärande delar, dessa delar utgjorde sedan huvudtemat för de olika sökblocken. Det resulterade i de tre sökblocken: partnervåld, utsatta män och omvårdnad. För att identifiera relevanta sökord till varje block utgick författarna från ord och termer identifierade från arbetet med projektplanen som även kompletterades med digitala hjälpmedel såsom svenska MeSH (Medical Subject Headings) för sökord till sökningar i PubMed och MH (Major Headings) för sökord till sökningar i CINAHL. Google translate och ChatGPT användes för att hitta olika synonymer på engelska. Sökningar gjordes i flera omgångar där sökorden utökades och förändrades allt eftersom artiklar som erbjöd relevanta och nya insikter identifierades och screenades. Det resulterade i en sökning i PubMed och en sökning i CINAHL som är presenterade i bilaga 1. Varje block utgjordes av flera olika sökord, såväl fritextord som ord från respektive databas ämnesordlista (markerat med MeSH respektive MH i sökschemat), som kombinerades med OR. Initialt gjordes enskilda sökningar på varje block, därefter kombinerades de tre blocken med AND. Som sista steg för sökningen i CINAHL användes sedan ovanstående sökning med begränsningarna: engelska, peer-review, forskningsartikel, publicerade mellan 2014–2024. I de artiklar som identifierades i dessa två sökningar lästes titel och vid behov abstract igenom för att se vilka artiklar som var relevanta för litteraturöversikten. Författarna har också använt framåt- och bakåtsökning vilket innebar att författarna gick igenom utvalda artiklars citeringar och referenser (KIB, 2024b.) Även här lästes titel och vid behov abstract för att identifiera aktuella artiklar. Sökningar pågick tills det att tillräcklig informationsstyrka och informationsrikedom för att svara på litteraturöversikten syfte hade uppnåtts.

Urval

Urvalsprocessen där potentiella artiklar bedömdes utgick ifrån förutbestämda inklusions- och exklusionskriterier. Artikeln var aktuell för inklusion om det var en primärartikel publicerad i en vetenskaplig tidskrift, baserad på kvalitativ metodik, antingen helt eller delvis genom så kallad mixed method. Artikeln skulle behandla upplevelser eller erfarenheter hos män som utsatts för intimt partnervåld. Forskningsetiska övervägande skulle ha gjorts. Exklusionskriterier var ifall

artikeln var äldre än 10 år, om den inte var granskad genom peer-review eller om den handlade om män utanför det som räknas västerländer.

I sökningen som gjordes i CINAHL identifierades fem artiklar som är inkluderade i studien, sökningen i PubMed innebar inte att någon ytterligare artikel inkluderades. Framåt- och bakåtsökning resulterade i att ytterligare tre artiklar identifierades och inkluderades i litteraturoversikten.

Granskning och analys

Primärartiklarnas kvalitet granskades med stöd av Högskolan Kristianstads granskningsmall för kvalitativa studier och nedtecknades i en artikelöversikt (Bilaga 2).

De ingående studiernas resultat analyserades sedan självständigt av respektive författare och följde Fribergs (2022) femstegsmodell. Modellen är ett stöd för att systematiskt analysera kvalitativa data och identifiera viktiga teman och mönster i forskningsmaterialet. Det innebär att artiklarna först lästes igenom flera gånger och på så vis erhöles en överblick av materialet. Vid varje genomläsning nedtecknades känslor, ord och utstickande fynd från respektive artikel.

Genomläsningarna fortsatte tills inga ytterligare fynd av betydelse för syftet återfanns i materialet. När denna övergripande förståelse av materialet var uppnådd bröts meningsbärande delar av primärartiklarna ut mer systematiskt. Det vill säga att de delar av texten som svarade på syftet markerades. De enskilda fynden jämfördes, diskuterades och kondenserades sedan gemensamt av författarna. De delar som det saknades full förståelse för undersöktes ytterligare genom att tillfråga expertis, primärartiklarnas källor eller andra trovärdiga källor för att minska risken att något av betydelse för syftet skulle förbises. Materialet kodades utefter likheter och olikheter och kategoriserades. Kategorinamn förändrades löpande under skrivarbetet allt eftersom förståelsen för det valda problemområdet fördjupades och nya insikter om lämpliga sätt att förmedla kunskapen till eventuella läsare infann sig. Under arbetets gång har det skett två grupphandledningar med studiekamrater och handledare. Det har varit två seminarier med studiekamrater, handledare och examinator där arbetet och

arbetsprocessen har granskats och diskuterats. Utöver det har det varit löpande kontakt och enskild handledning med handledaren. Extern expertis i form av specialistläkare i allmänmedicin har konsulterats för att tydligare förstå sambandet mellan männens fysiologiska och psykologiska mående och de långsiktiga konsekvenserna för männens hälsa.

Etiska överväganden

Nyttoanalysen utgick från Kjellströms (2022) påstående om att humanforskning ska vara till nytta för antingen individen, professionen eller samhället.

Litteraturöversikten kan möjligen komma till nytta för individen, det vill säga män utsatta för intimt partnervåld. Detta genom att synliggöra erfarenheter och upplevelser från denna grupp vilket i sin tur kan bidra till en ökad insikt för den enskilda individen om sin utsatthet. Förhoppningen är att litteraturöversikten kan vara till nytta för professionen, genom att bidra till att stimulera sjuksköterskors reflexivitet och erbjuda kunskap i ämnet. I bästa fall bidrar litteraturöversikten till samhällsnytta genom att väcka nyfikenhet och bidra till ökat engagemang kring frågan och framtida forskning.

Det uppmärksammades tidigt i processen att ord som till exempel ”offer” inte överensstämde med en terminologi som tilltalade männen i primärartiklarna. Därför valdes huvudsakligen ordet ”utsatt” för att beskriva männens situation, då detta begrepp bedömdes tillmäta de utsatta männen en högre grad av aktörstatus och autonomi. Begreppet våld i nära relation upplevs ofta vara synonymt med mannens våld mot kvinnan, så i ett försök att använda ett mer könsneutralt begrepp för att beskriva våld som utövas inom en partnerrelation valdes att när så var möjligt använda det som i den engelska litteraturen är vedertaget, nämligen intimt partnervåld. Risker att ett synliggörande av mäns utsatthet för intimt partnervåld ska kunna användas för att relativisera det viktiga arbete som pågår för att skydda och hjälpa våldsutsatta kvinnor och barn har övervägts. Det bedömdes att det inte fanns ett motsattsförhållande mellan att stödja utsatta män såväl som utsatta kvinnor. Våldsutsatta män och deras familjer ansågs även kunna dra nytta av den kunskap som litteraturöversikten synliggör för sjukvårdpersonal,

vilket sammantaget innebar att nyttan övervägde riskerna varför litteraturöversikten genomfördes.

För att ingå i urvalet behövde primärartiklarna ha gjort forskningsetiska överväganden. Författarna gjorde bedömningen att de inkluderade primärartiklarna levde upp till de forskningsetiska principerna fastställda i Helsingfors deklARATIONEN (World Medical Association, 2013).

Innan granskning och analys påbörjades nedtecknades författarnas individuella och gemensamma förförståelse.

Förförståelse

Båda författarna tror att det finns normer som påverkar människor och de organisationer och samhällen som människorna är en del av. Den ena författarens VFU-placeringar har bidragit till att författaren upplever att sjukvården inte synliggör män som är utsatta för intimt partnervåld i samma utsträckning som utsatta kvinnor. En av författarna har en förförståelse av att det kan bidra till att öka självstigmatiseringen för våldsutsatta män. En författares förförståelse gör gällande att osynliggörande eller förminskande av män som är utsatta för intimt partnervåld kan bidra till att minska medvetenheten om problemet och därigenom påverka offentliga aktörers beredskap eller förmåga att agera vid misstankar om våld i nära relationer om den utsatte är en man. Den andra författaren tror att sjukvården saknar effektiva verktyg för att möta män som utsatts för intimt partnervåld eller att tröskeln att använda verktygen är högre än när det gäller det mer välkända våldet som drabbar kvinnor. Båda författarna tror att om vi bättre förstår de utsatta människors upplevelser och erfarenheter ökar möjligheterna att bedriva personcentrerad vård.

Resultat

I resultatet kommer ord som männen eller kvinnorna att spegla de män och kvinnor som omnämns i primärartiklarna. Orden ska alltså inte generaliseras till att omfatta alla män eller alla kvinnor i samhället.

De åtta inkluderade primärartiklar är publicerade mellan åren 2014 – 2022. Studierna är gjorda i Storbritannien (n:4), Kanada (n:1), Italien (n:1), Portugal (n:1) och Sverige (n:1). Resultaten i primärartiklarna är baserade på djupintervjuer med män som uppgett att de är eller har varit utsatta för intimt partnervåld. Sammanlagt hade det genomförts intervjuer med 147 män. Huvuddelen (n:145) av männen uppger att de har varit utsatta av en partner av motsatt kön. Samtliga deltagare i primärstudierna var över 18 år vid intervjutillfället. Resultaten redovisas i två huvudkategorier, *I våldets skugga* och *Att bli sedd* vilket illustreras i figur 1.

Figur 1: Litteraturoversiktens huvud- och underkategorier.

I våldets skugga

I våldets skugga består av fyra underkategorier, se figur 1. I *Våldets karaktär* beskrivs olika typer av våld som männen utsatts för. *Den utsatte pappan* synliggör hur rollen som pappa interagerar med att vara utsatt för intimt partnervåld. *Coping-strategier och våldets konsekvenser* visar olika sätt som männen hanterade att vara utsatta för intimt partnervåld och på de konsekvenser som våldet hade för såväl männens självbild som hälsa. *Att inte bli sedd* speglar hur intimt partnervåld riktat mot män från kvinnor på många sätt är ett osett problem och hur det drabbar och påverkar männen.

Våldets karaktär

I männens berättelser återkommer hur de har fått utstå olika former av våld.

Det fysiska våldet kunde variera från knuffar och slag till grovt, livshotande våld där män hade blivit stuckna med vassa föremål eller blivit slagna med hårda föremål i huvudet. Det var återkommande skildringar att männen attackerades bakifrån eller när de inte kunde försvara sig som till exempel när de sov, körde bil eller hade hand om barnen. Det förekom även att angriparen hade anlitat andra personer för att utföra det fysiska våldet. (Bates, 2019; Entilli & Cipolletta, 2016).

“The last time she hit me was with a phone, a big solid phone that she broke over the back of my head. I had to go to the hospital for that and apparently, I almost died...She left me bleeding on the floor that day.”

(P5. ur; Bates, 2019 s.342)

En gemensam återkommande upplevelse i männens skildringar är att de inte kunde försvara sig. Förklaringarna var varierande. Vissa män beskrev att de saknade den fysiska förmågan (Brooks et al., 2020). För andra fanns betänkligheter mot att använda fysisk kraft mot kvinnor och en rädsla att motståndet kunde riskera att skada kvinnorna (Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2022).

Det fanns män som utsatts för sexuella övergrepp men det var vanligare att kvinnorna utnyttjade sin sexualitet som ett kontrollmedel över männen (Entilli & Cipolletta, 2016). Kontrollerande beteende kunde handla om överdriven svartsjuka som att männen inte fick lyssna på kvinnliga artister på radion (Entilli & Cipolletta, 2016). Männen beskriver också hur de inte fick träffa vem de ville och hur telefonnummer till närstående ändrades (i männens mobiltelefon) så att de inte kunde kontakta dem (Bates, 2016; Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016).

Det var vanligt att männen fick utstå nedvärderande språk och beteenden. Att inget männen gjorde dög eller att männen inte var bra nog. Ofta riktade sig

angreppen mot attribut förknippade med männens maskulinitet som till exempel lön, karriär, papparollen eller deras sexuella prestationer. Mer raka påståenden i stil med att du är värdelös och du är ingen man, beskrevs återkommande. Vissa män upplevde att kvinnorna medvetet hade otrohetsaffärer i syfte att bryta ner dem mentalt. Upplevelser av att bli förföljda och trakasserade av kvinnorna var vanligt. Det fanns skildringar av hur kvinnorna utövade materiellt och ekonomiskt våld genom att förstöra ägodelar männen värdesatte och ta kontroll över männens löner. I vissa fall beskrevs hur kvinnorna försökte, och ibland lyckades, att sabotera männens anställningar. Vilket i sin tur påverkade männens ekonomi och sociala nätverk (Bates, 2019; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2022; Machado et al., 2017).

Det hände att kvinnorna tillfogade sig själva skador som de sedan beskyllde männen för. På det sättet fick de männen bortförda av polisen. Även andra typer av falska beskyllningar och diskreditering förekom. Att relationen avslutades kunde innebära att övergreppen eskalerade (Bates, 2016; Entilli & Cipolletta, 2016).

Den utsatte pappan

Många berättelser involverar hur kvinnorna använde sig av barnen för att skada och kontrollera männen (Bates, 2019; Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et al., 2016). Att det fanns barn var enligt männen en möjlighet för kvinnorna att utöva vad de uppfattade som ett allvarligare våld. I vissa fall var graviditeten ett resultat av att kvinnan ljugit om användandet av preventivmedel. Syftet var enligt männen att genom barnet hålla mannen emotionellt investerad i eller förmå honom att återgå till förhållandet (Entilli & Cipolletta, 2016). Det fanns beskrivningar om hur våldet började, eller blev så grovt att den utsatte mannen uppfattade det som våld, under graviditeten eller strax efter att det första barnet var fött (Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et al., 2017).

” Things get more complicated after having children, you know?”

(E.,40. ur; Machado et. al, 2017 s.518)

Barnens närvaro gjorde männen oförmögna att försvara sig på ett effektivt sätt och fungerade som en sorts sköld för den våldsamma kvinnan (Bates, 2019; Entilli & Cipolletta, 2016). Att barnen hade blivit vittnen till våldet beskrevs ha lämnat en kvarvarande känsla av sorg hos vissa män (Machado et. al, 2017).

För att utöva kontroll och få fördelar i samband med skilsmässor och vårdnadstvister använde sig kvinnorna av hot om- eller falska anklagelser där männen skulle ha utsatt barnen för fysiska och sexuella övergrepp (Bates, 2019; Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et. al, 2017). Rädslan att inte bli trodd utan att istället misstänkliggöras och på så sätt riskera att förlora barnen bidrog till att män var motvilliga att berätta för till exempel sjukvården, polisen eller de sociala myndigheterna att de var utsatta för intimt partnervåld (Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et. al, 2017; Simmons et.al, 2016). Vidare upplevde flera av männen att kvinnorna utnyttjade förutfattade meningar om stereotypa könsroller inom till exempel de sociala myndigheterna, rättsväsendet och sjukvården för att utöva eller förstärka våldet (Bates, 2019; Machado et al., 2017;).

Både gemensamma och särskullbarn kunde vara redskap för våldsutövande dels genom att männen hindrades att träffa barnen och dels genom att barnen alierades av den våldsutövande kvinnan. Även om männen upplevt både grovt psykiskt- och fysiskt våld beskrev vissa att undanhållandet och alieringen av barnen var de värsta övergreppen de upplevt (Bates, 2019; Machado et. al, 2017). Exempel på vad som kunde ingå i en alieringsprocess var lögner, skuldbeläggande och umgängessabotage. Detta gjorde att barnen var rädda för eller inte ville träffa sin pappa (Bates, 2019).

” ...she has cut you off from the kids, your ten month old daughter when she was taken doesn't know who you are anymore and the older child has been turned against you...she is scared of me because she thinks that I have murdered her pet cat, which is not true...that I am going to kill her, her sister and her mother, and bury them in the backyard. That's what this 6 almost 7-year-old has been told, and she believes it.”

(P7, ur Bates, 2019 ss. 346–347)

Lögnerna innebar att vissa män tvingades att gå balansgång när de träffade barnen. De försökte hantera lögnerna utan att själva hamna i en situation där de riskerade att utsätta barnen för ytterligare övergrepp (Bates, 2019).

Efter att relationen var avslutad upplevde männen att våldet som var kopplat till barn intensifierades och blev mer kännbart och skadligare. Män upplevde umgängessabotage genom att kvinnorna inte höll sig till ingångna överenskommelser eller genom att kvinnorna fick barnen att känna skuld för att de ville träffa sina pappor. Flera män uppgav att de inte har haft någon- eller mycket lite kontakt med sina barn på många år som en direkt följd av övergreppen. Papporna upplevde svagt eller inget stöd från offentliga aktörer (Bates, 2019; Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2022; Simmons et al., 2016). Samtidigt kunde barnen användas av kvinnorna som en kontaktväg till männen så att våldet kunde fortsätta genom verbala angrepp, SMS, E-post, sociala medier eller liknande (Bates, 2019).

Coping-strategier och våldets konsekvenser

Männen utvecklade olika coping-strategier, det kunde handla om att isolera sig, undvika att provocera, avsluta förhållandet eller dricka sprit (Machado et al., 2017). En återkommande coping-strategi var att männen omdefinierade sin syn på manlighet. Att vara ett offer kom ofta i konflikt med männens självbild vilket påverkade i vilken grad de var beredda att söka hjälp, men även hur de betraktade sig själva och den som utsatte dem (Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2022; Simmons et al., 2016).

Vanliga uppfattningar som framkom hos männen var att de skulle skydda sin partner och familj. Detta kombinerades ofta med en tro på värdet av karaktärsdrag som stoicism och självkontroll (Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016).

*“ ...listen, it’s better if you do this to me rather than others
because my shoulders are sturdy, I can bear it, I
completely understand that these outbursts of yours are*

not against me but are instead requests for help and if I can help you even like this, that's fine. ”

(Interveiw # 3 ur; Entilli & Cipolletta, 2016 s.2334)

Flera av de utsatta männen beskrev sig själva som starka och i kontroll över våldet de utsattes för, förövarna var de som var sårbara och behövde beskyddas. Männen som kunde utstå övergreppen betraktades som ”starka” och ”hjältemodiga” medans de som försvarade sig ansågs svaga (Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021,2022). Det beskrevs hur en del män kände sig smickrade över att vara det exklusiva offret för kvinnans våld då det gav dem rollen som hjälpsam och omtänksam partner (Entilli & Cipolletta, 2016).

Männen bortförklarade ofta sina partners agerande. Bortförklaringarna kunde till exempel handla om kvinnornas personliga erfarenheter, socioekonomisk och kulturell tillhörighet, att kvinnorna tillskrevs psykisk sjukdom, att männen fick skylla sig själva för att de hade provocerat fram beteendet hos kvinnorna eller att de som män borde klarat av att hantera kvinnorna (Brooks et al., 2017; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al. 2022).

Männen upplevde starka känslor av skam över att de blivit eller ”låt sig” bli utsatta för intimt partnervåld (Brooks et al., 2020; Hogan et al., 2021, 2022). Fysiska spår försökte bortförklaras eller döljas med till exempel smink. Vissa stannade hemma från jobbet tills såren hade läkt (Brooks et al., 2020; Machado et al., 2017). Känslor av skam var ett stort hinder för många av männen att söka hjälp (Hogan et al., 2021, 2022). Trots allvarliga fysiska angrepp angav flertalet män att våldet som påverkade männens identitet, självbild och självkänsla var allvarligare (Bates, 2016; Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et al., 2017). Vissa män förklarade hur de efter upprepat våld kände sig besegrade och inte längre som män (Brooks et al., 2020).

“ ...I didn't even fight back. I just want to see my kids...living with a person like that, you feel defeated every damned day you're there. After a while you don't even feel like a man... ”

(Kyle ur; Brooks et al., 2020 s.5400)

Oavsett hur männen såg på sig själv och sin roll var det genomgripande att våldet hade allvarliga och långsiktiga, såväl fysiska som psykiska, konsekvenser för männen. Vissa män hade fått bestående fysiska besvär av våldet som till exempel kroniska inflammationer, magbesvär, skador med permanenta funktionsnedsättningar eller impotens (Bates, 2016; Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et al., 2017). Männen upplevde ett försämrat psykiskt mående och psykiatriska diagnoser som till exempel posttraumatiskt stressyndrom och agorafobi förekom (Bates, 2016; Brooks et al., 2020; Machado et al., 2022). Männen upplevde att de alltid behövde vara på spänn och att de fortfarande (trots att relationen var avslutad) var rädda för kvinnan som utsatt dem (Bates, 2019; Brooks et al., 2020; Machado et al., 2017). Vissa män upplevde att våldet hade påverkat deras kvinnosyn negativt (Brooks et al., 2019; Hogan et al., 2022). De uppgav svårigheter att lita på någon och valde att isolera sig från människor och att inte söka efter nya partners (Bates, 2019; Brooks et al., 2020; Hogan et al., 2022; Machado et al., 2017). Isoleringen kunde vara en direkt följd av att bli isolerade av förövarna, att de utvecklade psykiatriska tillstånd som en följd av våldet eller att de saknade någon att tala om våldet med. Tankar på att ta sitt eget liv förekom (Entilli & Cipolletta, 2016; Machado et al. 2017; Morgan et al., 2014).

Att inte bli sedd

En återkommande upplevelse var att männen inte kunde känna igen sin situation (som en man utsatt för intimt partnervåld) i media eller i det offentliga samtalet (Brooks et al., 2020; Hogan et al., 2021, 2022). Enligt männen bidrog det till känslor av ensamhet och isolering (Hogan et al., 2022). Det utgjorde hinder för männen att definiera sig själva som utsatta för intimt partnervåld och följaktligen även ett hinder för dem att söka hjälp eller avsluta relationen (Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021). För flera av de intervjuade männen i primärstudierna var chansen att få göra sin röst hörd och att få bidra till att medvetandegöra att även män blev utsatta för intimt partnervåld en av

huvudanledningarna till att ställa upp i intervjuerna (Brooks et al., 2020; Entilli & Cipolletta, 2016).

“when you are taught about abuse it’s always the man abuses a woman that’s how it works, it doesn’t work the other way around”

(James 38, ur Hogan et al., 2022 s. 131)

Det var vanligt att vännerna och familjen inte kunde validera männens upplevelser som intimt partnervåld vilket bidrog till att männen kände sig ensamma i sin situation (Hogan et al., 2021, 2022). Det förekom även att deras berättelser skämtades bort, bemöttes med tystnad eller att de blev hånade. För männen kunde den typen av bemötande innebära att de aldrig mer talade om sin utsatthet och att de aldrig sökte officiell hjälp (Brooks et al., 2020; Hogan et al., 2021, 2022).

Även om det fanns möjligheter för män att söka hjälp var det vanligt att männen inte kände till de möjligheterna. De trodde att hjälpen endast var avsedd för kvinnor eller att hjälpinrättningen inte kunde hjälpa dem eller att till exempel terapi skulle ge dem ett socialt stigma som de helst ville undvika (Hogan et al., 2021, 2022; Machado et al., 2016).

Rädsla för sekundär viktimisering var ett vanligt förekommande hinder för männen att söka hjälp (Brooks et al. 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021, 2022; Simmons et al; 2016;). Det framgick från männens berättelser att rädslan inte alltid var obefogad. Männen berättade hur de professionella personerna de mötte rutinmässigt saknade kunskap om män som offer och kvinnor som förövare relaterat till intimt partnervåld. De bemöttes fördomsfullt och blev förlöjligade och vissa blev bemötta med öppen fientlighet (Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021; Machado et al., 2016; Simmons et al., 2016).

Nedanstående citat är från hur en man minns bemötandet av personalen på en akutmottagning när han sökte hjälp för de skador han fått av sin kvinnliga partner.

“Did you get beaten by a girl? Ha, Ha, can’t you hit back?”

(Simmons et al., 2016 s.6)

I kontakter med offentliga aktörer upplevde männen könsbias och att de blev bemötta på ett sämre sätt än vad en kvinna i motsvarande situation skulle ha blivit. Män undvek att ringa till polisen till följd av sina tidigare erfarenheter där de blivit misstänkliggjorda, till och med bortförda som förövare. Männen berättade hur de förutfattade meningarna hos socialsekreterare, sjuksköterskor, läkare med flera, möjliggjorde för kvinnorna att utnyttja systemet mot männen. En man berättade om hur kvinnan som hade brutit handen när hon slog honom i huvudet, använde ett läkarintyg över att hon var utsatt för våld av mannen, som kontrollmedel över honom. Andra berättade hur kvinnorna utnyttjade de sociala myndigheterna och skyddade boenden för att hålla undan barnen från männen (Bates, 2019; Brooks et al., 2017; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021; Machado et al., 2016; Simmons et al., 2016).

Risken att mötas av förutfattade meningar och könsbias gjorde att männen ofta valde att inte berätta vad de var utsatta för utan i stället ljög om sina upplevelser. De ville inte riskera att bli betraktade som förövare med allt vad det innebär i former av socialt stigma, risk att bli av med barnen med mera, då de ändå upplevde sina chanser att få en rättvis behandling som små (Brooks et al. 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021, 2022; Machado et al., 2016; Simmons et al; 2016).

Att bli sedd

Att bli sedd utgör en egen huvudkategori och beskriver hur avgörande i positiv bemärkelse det var för männen att bli sedda av en annan människa.

Det var ofta ett väldigt stort steg för männen att berätta om sin utsatthet och att söka hjälp, vare sig hjälpen var av formell- eller av mer informell karaktär. Simmons et al (2016) liknar det vid en våg där den ena vågskålen fylls med saker som väger för lägre sannolikhet att männen ska söka hjälp och den andra vågskålen väger för en högre sannolikhet att männen ska söka hjälp. Simmons et al. (2016) skriver att människorna som den våldsutsatte mannen möter (och till viss del miljön som dessa verkar i) agerar som dörrvakter som antingen kan hjälpa männen att öppna dörren till hjälp eller stänga männen ute från hjälp. Då männen

ofta saknade orden för att namnge sina upplevelser behövde de någon annan som validerade deras upplevelser eller satte ord på deras erfarenheter som intimt partnervåld (Bates et al., 2019; Hogan et al., 2022; Simmons et al., 2016)

Det låg ett tungt fokus på negativa erfarenheter i primärstudierna men det fanns också berättelser om positiva möten. Män som berättade om hur de hade blivit sedda och fått hjälp. Oftast handlade berättelserna inte om hur männen har mött organisationerna polismyndigheten, socialtjänsten eller sjukvården utan snarare hur de hade blivit sedda av en specifik individ som verkade inom de organisationerna. Berättelserna handlar om mötet med *den* polisen eller *den* sjuksköterskan eller *den* läkaren. Vem personen som såg dem och lyssnade på dem kunde var varierade. Vissa män föredrog att prata med andra män om sina upplevelser. Andra föredrog att prata med kvinnor. En del män upplevde det som lättare att berätta om den som lyssnade var en okänd person i telefonen och andra om det var en vårdkontakt de hade haft i många år och ytterligare andra upplevde att stödgrupper var ett bra forum att prata om sina upplevelser i (Brooks et al. 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021, 2022; Simmons et al; 2016; Machado et al., 2016).

Återkommande för det positiva mötet var att männen kände sig sedda och hade förtroende för personen. Det var ofta en professionell person, men även personer ur männens privata nätverk. Personen såg dem, lyssnade på dem och hjälpte dem att validera och sätta ord på sina upplevelser som intimt partnervåld utan att männen kände att de riskerades att dömas. Det var viktigt att männen uppfattade platsen för mötet som en trygg plats, att det fanns tid och att tystnadsplikten upprätthölls (Brooks et al. 2020; Entilli & Cipolletta, 2016; Hogan et al., 2021, 2022; Machado et al., 2016; Simmons et al; 2016). Vikten av det positiva mötet för männen sammanfattas väl i citatet från Machado et al. (2017):

“[...] They heard me, they didn't judge me, they gave me support. Sometimes, only hearing what we have to say and having friendly words makes the difference.”

(M. 36 years, ur Machado et al., 2017s.519)

Diskussion

Metoddiskussion

Här diskuteras litteraturöversiktens styrkor och svagheter, vilket är av betydelse för att kunna avgöra dess kvalité (Henricson, 2022). Vidare skriver Henricson (2022) att en metoddiskussion ska följa samma struktur som metodredovisningen.

Designen var en allmän litteraturöversikt med utgångspunkt i kvalitativ forskning. Översikten kan i första hand ses ligga närmare en induktiv ansats än en deduktiv ansats. Detta då översikten har varit öppen för att samla in de observationer som funnits i artiklarna och inte utgått från att testa en hypotes eller försökt att bevisa eller motbevisa befintliga teorier (Priebe & Lindström, 2019). Ovanstående kan vara en styrka då syftet är att synliggöra upplevelser snarare än att testa resonemang. Styrkorna med designen är att den möjliggör för en sammanställning av befintlig kunskap inom ett specifikt område och skapar en översikt över dessa (Friberg, 2022). Svagheten med den valda designen är att det ofta ger en begränsad djupanalys. Det finns risk att författarnas förutfattade meningar påverkar vilka primärartiklar som inkluderas. Processen att samla in, granska och analysera en större mängd artiklar kan vara utmanande och det finns en risk att viktiga studier har förbisetts (Friberg, 2022). Hur svagheter i designen har hanterats redogörs för i kommande stycken.

Att sökningar genomfördes tills författarna upplevde att de inkluderade artiklarna tillsammans hade en fullgod empirisk informationsrikedom och informationsstyrka för att kunna besvara litteraturöversiktens syfte är en styrka (Malterud et al., 2015) Att sökvägarna finns väl beskrivna vilket möjliggör för andra personer att göra om sökningarna med liknade resultat är en styrka (Shenton, 2004). En svaghet med sökningen är att endast två databaser användes och att någon informationsspecialist inte har varit del av arbetsgruppen (KIB, 2024b; Shenton, 2004). Urvalskriterier finns väl redovisade och det är en styrka. Att endast artiklar yngre än 10år inkluderades är en svaghet då det innebär en risk att viktig information har förbisetts samtidigt som det är en styrka då de analyserade artiklarna speglar en mer tidsaktuell kontext. Att artiklarna är peer-

reviewed granskade och publicerade i vetenskapliga tidskrifter är en styrka (Shenton, 2004).

Artiklarnas kvalitet granskades med hjälp granskningsmall för kvalitativa artiklar och finns tillgängliga för läsaren är en styrka (KIB, 2024b; Shenton, 2004).

Att författarnas förförståelse nedtecknades innan analysprocessen och är väl beskriven är en styrka. Likaså att resultat och process har diskuterats med utomstående (Friberg, 2022; Shenton, 2004). Svagheter är att tidsbegränsningar, författarnas oerfarenhet och den begränsad redogörelse av förförståelsen och att de analyserade artiklarna inte är på författarnas huvudspråk är svagheter (Friberg, 2022; Shenton, 2004).

Resultatet svarar på syftet, vilket är en styrka, men har bitvis en hög överensstämmelse med förförståelsen. Det kan tyda på att författarna inte har varit öppna för att hitta ny kunskap, att det valda problemområdet inte är relevant, att området redan är för väl studerat eller att författarna redan sedan tidigare är väl insatta i problemområdet (Henricsson, 2022; Shenton, 2004).

För att bestämma ett arbetes trovärdighet går det att använda fyra begrepp som är definierade av Shenton (2004) nämligen; tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och verifierbarhet. Citat användes för att ge mer fullödiga beskrivningar samt en rikare förståelse. Förekomsten av tidigare forskning i bakgrund och resultatdiskussion samt inspel från handledare och studiekamrater under skrivprocessen är faktorer som stärker litteraturöversiktens tillförlitlighet. Det finns en bredd i de inkluderade studierna och tydliga likheter mellan människors upplevelser, oberoende av geografisk kontext. Upplevelserna bekräftas av andra studier i ämnet vilket stärker litteraturöversiktens överförbarhet i alla fall till västvärlden. Litteraturstudiens metoder och författarnas ställningstagande är beskrivna, författarna redogör för analysprocessen och under arbetets gång har den granskats och diskuterats av oberoende. Författarnas förförståelse var nedtecknad men hade kunnat vara fylligare. Det både stärker och försvagar litteraturöversiktens pålitlighet. Sökvägar och urval finns väl beskrivna och det

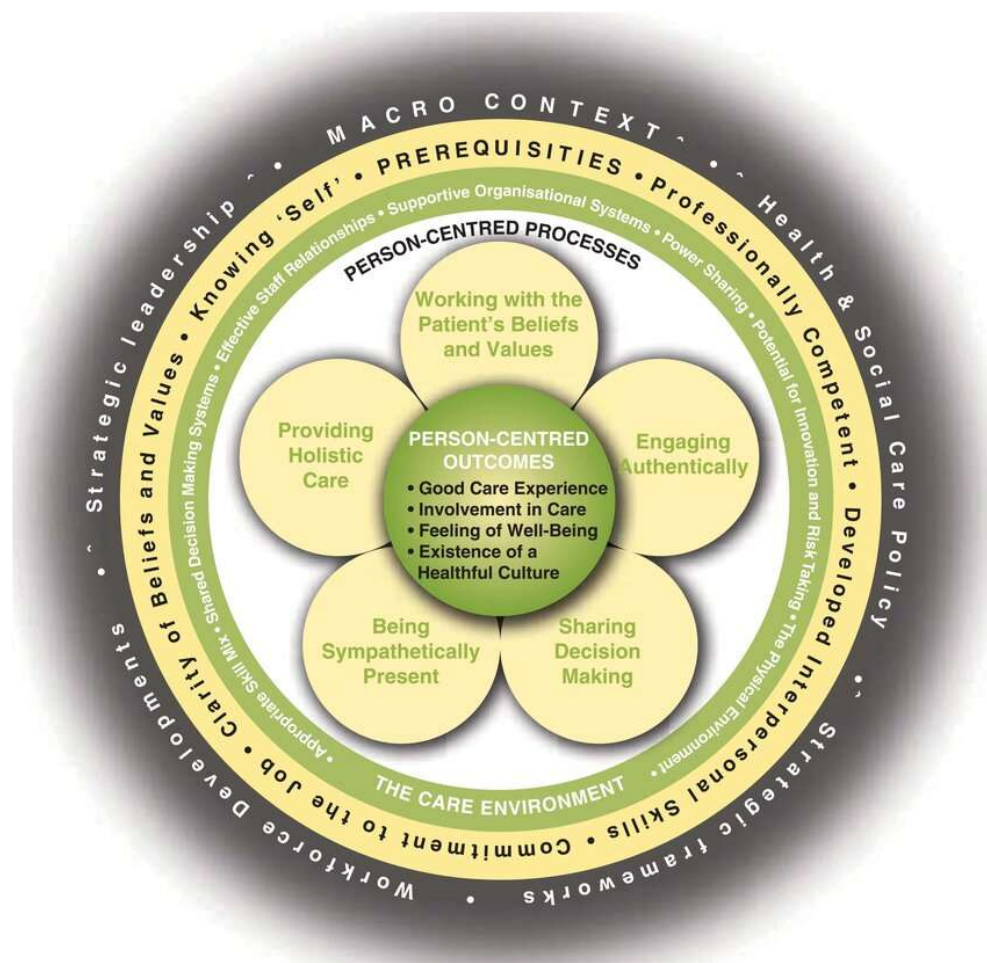
finns en metoddiskussion som diskuterar litteraturöversikten styrkor och svagheter. Det stärker litteraturstudiens verifierbarhet (Shenton, 2004).

Resultatdiskussion

Syftet var att synliggöra erfarenheter och upplevelser hos män som har utsatts för intimt partnervåld. Litteraturöversikten visar att männen upplevde fysiskt- och psykiskt våld samt juridiskt-, administrativt-, sekundärt- och indirekt våld. Att relationen avslutades innebar en risk att vissa former av våld eskalerade. Barn användes av förövarna för att kontrollera och skada männen vilket innebar att även barnen blev offer för våldet. Våldet hade långtgående konsekvenser för männens fysiska och psykiska hälsa. Dessa fynd stöds av bland annat Hine et al., (2022), McLeod et al. (2024), och Scott-Storey et al. (2023) som samtliga visar beskriver olika typer av intimt partnervåld mot män. Vidare visas hur samhällsnormer påverkade såväl männen som deras privata- och det samhälleliga skyddsnetet. Detta utgjorde hinder i deras hjälpsökande. Männen kunde inte relatera till samhällsdebatten och saknade ord för sina upplevelser. Tsui et al., (2010) beskriver känslor av skam och avsaknad av stödfunktioner för män. Hine et al. (2022) redogör för hur män, som är utsatta för intimt partnervåld trodde att de inte kan vara utsatta på grund av sitt kön. Huntley et al. (2019) trycker på vikten av riktad information till män. Dessa fynd stöds ytterligare av Dutton och Nicholls (2005), Dutton och White (2013), Scott-Storey et al., (2023) som skriver att männens uppfattning och förståelse för vad som utgör intimt partnervåld är outforskat vilket kan innebära att såväl mätinstrument som interventioner inte är anpassade för att fånga upp män. Hur utsatta män kände rädsla för och hade upplevelser av sekundär viktimisering bekräftas av Kim et al. (2024) som menar att det bidrog starkt till att män inte vände sig till samhällsinstitutioner för stöd. Förekomsten av sekundär viktimisering och dess negativa effekter stöds ytterligare av Dutton och Nicholls (2005), Dutton och White (2013), Hine et al., (2022), Huntley et al. (2019), Scott-Storey et al., (2023) och Tsui et al., (2010).

För att se vad litteraturöversikten kan ha för betydelse för sjuksköterskans arbete kommer vissa av dess fynd att analyseras utifrån den personcentrerade omvårdnadsmodellen av McCormack och McCance (2017) se figur 2.

Personcentrerad vård beskrivs av Svensk Sjuksköterskeförening (2023) som en av sjuksköterskans kärnkompetenser. Det är ett etiskt förhållningssätt där professionella inom vård och omsorg bildar ett partnerskap med patienter och närstående. Centralt är vårdpersonalens aktiva lyssnande på patientberättelsen (Sveriges kommuner och regioner, 2024; Centrum för personcentrerad vård (2023). I centrum för den personcentrerade modellen av McCormack och McCance (2017) finns personcentrerade mål och utfall så som goda omvårdnadsupplevelser, välmående och involvering i sin vård. Den personcentrerade processen består av flera olika delar däribland fokus på patientens värderingar och föreställningar, holistisk omvårdnad och att vara empatiskt närvarande. Den personcentrerade processen påverkas av olika förutsättningar alltifrån den enskilda vårdgivarens kompetens och förhållningssätt till vårdmiljöns struktur, ledarskap och styrdokument.

Figur 2. Den personcentrerade modellen ur McCormack och McCance (2017, ss 267)

En möjlig förklaring till att samhällsinstitutioner och dess företrädare bemötte de utsatta männen fördomsfullt, förlöjligande sätt och ibland med öppen fientlighet kan bero på fördomar och företrädarnas bristande reflexivitet och normmedvetenhet. Det kan i sin tur bidragit till att låsa männen och deras barn ute från samhällets skyddsnät. Att vara utanför samhällets skydd kan både öka och förlänga de utsattas lidande. Samhällsinstitutioner kan, utifrån vad som framkom i de utsatta människans berättelser, ses bidra till att formalisera könsnormer som negativt påverkar sjuksköterskans möjligheter att upptäcka män utsatta för intimt partnervåld.

Rådande samhällsnormer och könsnormer kan vara en möjlig förklaring till att såväl de utsatta männen som samhällsinstitutioner som har till uppgift att hjälpa offer för intimt partnervåld, inte såg männen som utsatta. Normer är värderingar och idéer om vad som är önskvärt, de kan vara oskrivna såväl som formaliserad. Genom att värdera vad som är önskvärt och vad som är avvikande kan de begränsa och exkludera människor från olika sammanhang (Dahlborg et al. 2023). Formaliserade normer relaterat till män utsatta för intimt partnervåld kan vidmakthålls både genom vad som skrivs men också genom vad som utelämnas. I Förenta Nationernas Globala mål nr 5. om jämställdhet handlar det i första hand om vad som inte står. Här beskrivs att jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Likväl blir män som är utsatta för intimt partnervåld lämnade på perrongen då det i övrigt mycket hedervärda mål 5.2 fastslår att det är våldet mot kvinnor och flickor som ska utrotas. Inget skrivs om våldet mot män (Globalmålen, 2024). Ytterligare ett exempel lite närmre sjuksköterskans vardag återfinns i Regions Skånes, *Regionalt vårdprogram mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck* (Region Skåne, 2024, s 3) eller för all del i sjuksköterskeprogrammets (Högskolan Kristianstad) kurslitteratur *Omvårdnad vid psykiatrisk ohälsa – på grundnivå*. kapitel 16 (Örnmon, 2021). I de två sistnämnda erkänns visserligen att män kan vara utsatta för våld men sedan övergår det snart till att våld i nära relationer är ett våld från män riktat mot kvinnor och barn.

Litteraturoversiktens författare menar att allt ovanstående är exempel på hur normen att män huvudsakligen är förövare vidmakthålls. Det bidrar i sin tur till att exkludera män från vården och förlänger vägen att nå det 3e Globala-målet som är god hälsa och välbefinnande (Globalmålen, 2024). För sjuksköterskan innebär det ytterligare utmaningar att bedriva personcentrerad vård och ställer höga krav på sjuksköterskans reflexiva förmåga.

För den grundutbildade sjuksköterskan kan det kännas svårt att påverka samhällsnormer, lagar eller kanske till och med den egna arbetsplatsen men det hen kan påverka är det som i modellen kallas för nödvändiga förutsättningar hos vårdgivaren. Normer är socialt konstruerade och vidmakthålls genom sociala interaktioner vilket även gör det möjligt att förändra dem (Dahlborg et al., 2023). Sjuksköterskan kan genom sin centrala och sammanhållande roll i vårdteamet spela en avgörande roll genom att se och uppmärksamma den som utsätts för intimt partnervåld (oberoende av kön) för sitt vårdteam. Författarna anser att information och kampanjer om män som utsatta för intimt partnervåld bör spridas så att männen vet att de inte är ensamma och var de kan få hjälp utan att bli dömda. I sammanhanget intimt partnervåld finns det ett stort värde att använda ett så kallat inkluderande språkbruk där kön inte skrivs ut om det inte är absolut nödvändigt (Eriksson & Tengelin, 2023).

Genom att arbeta personcentrerat kommer en sjuksköterska långt i mötet med patienten men mer forskning om effektiva interventioner, kommunikationssätt, mätinstrument och omvårdnadsåtgärder specifikt riktade till män utsatta för intimt partnervåld behövs.

Slutsats

Män kan vara utsatta för flera olika former av våld såväl psykiskt som fysiskt och sekundärt. Ett våld som har långtgående konsekvenser för mannens liv och hälsa. För den utsatte mannen finns det både inre barriärer och yttre hinder för att få den hjälp han behöver och har rätt till. Denna litteraturstudie visar på vikten av att ha ett könsinkluderande perspektiv på intimt partnervåld såväl i sjuksköterskans utbildning som i den kliniska vardagen och i forskningen.

Intimt partnervåld kan förekomma i alla könskonstellationer. Både män och kvinnor kan vara såväl förövare som utsatta men barnen är alltid offer.

Här har sjuksköterskan en livsviktig roll att fylla. Genom att arbeta utifrån ett personcentrerat förhållningssätt har hen möjlighet att med aktivt lyssnande, utan att sätta sig till doms fånga upp mannens tankar och känslor i en trygg miljö. En sjuksköterska med ett öppet sinne kan se var mannen befinner sig och möta honom där. Sjuksköterskan kan lysa upp hans väg, leda honom ut ur skuggan och hjälpa honom att nå dit han behöver.

Acknowledgements

Författarna vill tacka handledningsgruppen för värdefulla synpunkter och samtal. Ett särskilt tack riktas till huvudhandledaren Lotta Forsén utan hennes kloka och lugnande vägledning hade denna litteraturstudie inte varit möjlig att genomföra. Slutligen ett stort tack till Gudmundur Svararsson och Karin Svensson Söderberg som har bistått författarna med kaffe, uppmuntrande ord och stått ut, under tiden litteraturstudien författats.

Referenser

- *Bates, E. A. (2019). "I Am Still Afraid of Her": Men's Experiences of Post-Separation Abuse. *Partner Abuse, 10*(3), 336–358. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.10.3.336>
- *Brooks, C., Martin, S., Broda, L., & Poudrier, J. (2020). "How Many Silences Are There?" Men's Experience of Victimization in Intimate Partner Relationships. *Journal of Interpersonal Violence, 35*(23-24), 5390-5413. <https://doi.org/10.1177/0886260517719905>
- Brottsförebyggande rådet. (2024). *Brott i nära relation: Kartläggning av utsatthet under 2022 och under livstiden*, (2024:4). Brottsförebygganderådet. https://bra.se/download/18.4488712e18f0fafb6a63233/1714469807422/2024_4-Brott-i-nara-relation.pdf
- Centrum för personcentrerad vård – GPCC, (4 juli 2023), *om personcentrerad vård*, <https://www.gu.se/gpcc/om-personcentrerad-varld>
- Coker, L. A., Davis, E. K., Arias, I., Sanderson, M., Brandt, M. H., & Smith, H. P. (2002) Physical and mental health effects of intimate partner violence for men and women. *American Journal of Preventive Medicine, 23*(4), 260-268. [https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(02\)00514-7](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(02)00514-7)
- Dahlborg, E., Lau, M., & Tengelin, E. (2023). En introduktion till normer och jämlik vård. I E. Dahlborg & E. Tengelin (Red.), *Jämlik vård normmedvetna perspektiv*. (2:1 uppl., s. 23–50). Studentlitteratur.
- Dutton, D. G., & Nicholls, T. L. (2005). The gender paradigm in domestic violence research and theory: Part 1--The conflict of theory and data. *Aggression and Violent Behavior, 10*(6), 680–714. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2005.02.001>
- Dutton, D. G., & White, K. R. (2013). Male victims of domestic violence, *New male Studies: An International Journal, 2*(1), 5-17.
- EBSCO. (16 november 2024). *Advanced searching with CINAHL subject headings*. https://connect.ebsco.com/s/article/Advanced-Searching-with-CINAHL-Subject-Headings?language=en_US
- *Entilli L., & Cipolletta S. (2017). When the woman gets violent: the construction of domestic abuse experience from heterosexual men's perspective. *Journal of clinical nursing, 26*(15-16), 2328-2341. <https://doi.org/10.1111/jocn.13500>
- Eriksson, H., & Tengelin, E. (2023). Genusnormer och vårdform(er). I E. Dahlborg & E. Tengelin (Red.) *Jämlik vård normmedvetna perspektiv* (2:1 uppl., s.73–100). Studentlitteratur.
- Friberg, F. (2022). Att göra en integrerande sammanställning av kvalitativ forskning inspirerad av metasyntes. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats*,

vägledning för litteraturbaserade examensarbeten (4:1 uppl., s. 169–183). Studentlitteratur.

Förenta nationerna. (16 november 2024). *Om globala målen*.
<https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/>

Gubi, D., & Wandera, S. O. (2022). Prevalence and correlates of intimate partner violence among ever-married men in Uganda: a cross-sectional survey. *BMC Public Health*, 22(1), 535. <https://doi.org/10.1186/s12889-022-12945-z>

Henricson, M. (2022). Diskussion. I M.Henricson (Red.), *Vetenskaplig Teori och Metod: från idé till examination* (2:7 uppl., s.411-420). Studentlitteratur.

Hine, B., Bates, E. A., & Wallace, S. (2022). “I Have Guys Call Me and Say ‘I Can’t Be the Victim of Domestic Abuse’”: Exploring the Experiences of Telephone Support Providers for Male Victims of Domestic Violence and Abuse. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(7/8), NP5594-NP5625.
<https://doi.org/10.1177/0886260520944551>

*Hogan, K. F., Clarke, V., & Ward, T. (2021). Men’s experiences of help-seeking for female-perpetrated intimate partner violence: A qualitative exploration. *Counselling & Psychotherapy Research*, 21(4), 934–945.
<https://doi.org/10.1002/capr.12409>

*Hogan, K. F., Clarke, V., & Ward, T. (2022). The Impact of Masculine Ideologies on Heterosexual Men’s Experiences of Intimate Partner Violence: A Qualitative Exploration. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 33(1), 123–142. <https://doi.org/10.1080/10926771.2022.2061881>

Huntley, A. L., Potter, L., Williamson, E., Malpass, A., Szilassy, E., & Feder, G. (2019). Help-seeking by male victims of domestic violence and abuse (DVA): a systematic review and qualitative evidence synthesis. *BMJ Open*, 9(6), Artikel e021960. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-021960>

Isdal, P. (2017). *Meningen med våld* (2 uppl.). Stockholm: Gothia Fortbildning AB.

Karolinska Institutet: Universitetsbiblioteket (KIB). (16 november 2024b). *Ämnesord och fritext*. <https://kib.ki.se/soka-vardera/soka-information/amnesord-och-fritext>

Karolinska Institutet: Universitetsbiblioteket (KIB). (5 september 2024a). *Användbara databaser och webbplatser*. <https://kib.ki.se/soka-vardera/soka-information/anvandbara-databaser-och-webbplatser>

Kim, E. Y. Y., Nelson, L. E., Pereira, T. L.-B., & Shorey, S. (2024). Barriers to and facilitators of help-seeking among men who are victims of domestic violence: A mixed-studies systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 25(3), 2189–2203. <https://doi.org/10.1177/15248380231209435>

Kjellström, S. (2022), Forskningsetik. I M. Henricson (Red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2:7 uppl., s. 57 – 80). Studentlitteratur.

*Machado, A., Santos, A., Graham-Kevan, N., & Matos, M. (2017). Exploring Help Seeking Experiences of Male Victims of Female Perpetrators of IPV. *Journal of family violence*, 32, 513–523. <https://doi.org/10.1007/s10896-016-9853-8>

Malterud, K., Siersma, V. D., & Guassora, A. D. (2015). Sample Size in Qualitative Interview Studies: Guided by Information Power. *Qualitative Health Research*, 26(13),1753–1760. <https://doi.org/10.1177/1049732315617444>

McCormack, B., & McCance, T. (2017). *Person-Centered Practice in Nursing and Health Care: theory and practice* (2 uppl.). Wiley Blackwell.

McLeod, D.A., Ozturk, B., Butler-King, R.L. & Peek. H. (2024) Male Survivors of Domestic Violence, Challenges in Cultural Response, and Impact on Identity and Help-Seeking Behaviors: A Systematic Review. *TRAUMA, VIOLENCE, & ABUSE*, 25(2), 1397–1410. [DOI:10.1177/15248380231177318](https://doi.org/10.1177/15248380231177318)

*Morgan, K., Williamson, E., Hester, M., Jones, S., & Feder, G. (2014). Asking men about domestic violence and abuse in a family medicine context: Help seeking and views on the general practitioner role. *Aggression & Violent Behavior*, 19(6), 637–642. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.09.008>

Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet. (27 augusti 2024). *Fysiska och psykiska konsekvenser av våldsutsatthet*. <https://www.uu.se/centrum/nck/kunskapsbank-om-vald/fakta-och-forskning-om-vald/fysiska-och-psykiska-konsekvenser>

Priebe, G., & Lindström, C. (2022). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar - grundläggande vetenskapsteori. i M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl., ss. 25-42). Studentlitteratur.

Region Skåne. (28 november 2024). *Regionalt vårdprogram mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck*. Hämtat från [vardgivare.skane.se](https://vardgivare.skane.se/siteassets/1.-vardriktlinjer/regionala-varldprogram---fillistning/vald-nara-relationer-varldprogram.pdf): <https://vardgivare.skane.se/siteassets/1.-vardriktlinjer/regionala-varldprogram---fillistning/vald-nara-relationer-varldprogram.pdf>

Roebuck, B. S., McGlinchey, D., Lysova, A. V., Hastie, K., & Taylor, M. (2023). Similar but different: Intimate partner violence experienced by women and men. *Journal of Family Violence*, 39, 409–420. <https://doi.org/10.1007/s10896-023-00497-8>

Röda Korsets Högskola. (8 maj 2024). *Florence Nightingale – grundare av det moderna sjuksköterskeyrket*. <https://www.rkh.se/om-oss/det-har-ar-roda-korsets->

högskola/var-historia/florence-nightingale--grundare-av-det-moderna-sjukskoterskeyrket/

Scott-Storey, K., O'Donnell, S., Ford-Gilboe, M., Varcoe, C., Wathen, N., Malcolm, J., & Vincent, C. (2023). What About the Men? A Critical Review of Men's Experiences of Intimate Partner Violence. *Trauma, Violence & Abuse*, 24(2), 858–872. <https://doi.org/10.1177/15248380211043827>

Shenton, A.K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for information*, 22(2), 63–75. <https://doi.org/10.3233/EFI-2004-22201>

*Simmons, J., Brüggemann, A.J., & Swahnberg, K. (2016). Disclosing victimisation to healthcare professionals in Sweden: a constructivist grounded theory study of experiences among men exposed to interpersonal violence. *BMJ Open*, 6(6), Artikel e010847. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015-010847>

Socialstyrelsen. (16 januari 2024). Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld: Ett utbildningsmaterial. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-11-7619.pdf>

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39). Socialstyrelsen. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2022-6-7967.pdf>

Svensk sjuksköterskeförening. (2024). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. Losita Design AB. <https://swenurse.se/download/18.63d77b1e18bf5c2bfaa40841/1701244747726/Kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksko%CC%88terska%202024.pdf>

Sveriges kommuner och regioner. (19 augusti 2024). *Personcentrerat förhållningssätt*. <https://skr.se/skr/halsasjukvard/utvecklingavverksamhet/naravard/personcentreratforhallningssatt.16029.html>

Tsui, V., Cheung, M., & Leung, P. (2010). Help-seeking among male victims of partner abuse: Men's hard times. *Journal of Community Psychology*, 38(6), 769–780. <https://doi.org/10.1002/jcop.20394>

U.S Centers for disease control and prevention. (14 november 2024). *Intimate partner violence, sexual violence, and stalking among men*. <https://www.cdc.gov/intimate-partner-violence/about/intimate-partner-violence-sexual-violence-and-stalking-among-men.html>

World Medical Association. (5 september 2024). *WMA Declaration of Helsinki – Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects*. <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>

Örmon, K. (2021). Våld i nära relationer och psykisk ohälsa. I I. Skärsäter, & L. Wiklund Gustin (Red.), *Omvårdnad vid psykisk ohälsa - på grundnivå* (3 uppl., s. 435–451). Studentlitteratur.

Bilaga 1. Sökschema

Databas: PubMed			
Datum: 241114			
Syfte: Att belysa upplevelser hos män utsatta för intimt partnervåld			
Sökning nr och namn	Sökord	Antal träffar	Valda artiklar
1 - våld	domestic violence [MeSH] OR domestic violence [Title/Abstract] OR family violence [Title/Abstract] OR intimate partner violence [MeSH] OR intimate partner violence [Title/Abstract] OR relational violence [Title/Abstract] OR spouse abuse [MeSH] OR spouse abuse [Title/Abstract]	6 4 468	
2 - Man	abused men [Title/Abstract] OR male survivors [Title/Abstract] OR male victims [Title/Abstract]	1 281	
3 - Omvårdnad	care [Title/Abstract] OR needs [Title/Abstract] OR nursing [MeSH] OR nursing [Title/Abstract] OR Nursing care [MeSH] OR Nursing care [Title/Abstract] OR Patient care [MeSH] OR Patient care [Title/Abstract] OR	3 411 177	
4	1 AND 2 AND 3	22	-

Avgränsningar		-	-
---------------	--	---	---

Databas: Cinahl			
Datum: 241114			
Syfte: Att belysa upplevelser hos män utsatta för intimt partnervåld			
Sökning nr och namn	Sökord	Antal träffar	Valda artiklar
1 – Partnervåld	domestic violence [MH] OR domestic violence [fritext] OR family violence [fritext] OR intimate partner violence [MH] OR intimate partner violence [fritext] OR relational violence [fritext] OR spouse abuse [fritext]	28 925	
2 – Utsatta män	abused men [MH] OR abused men [fritext] OR male survivors [fritext] OR male victims [fritext]	37 375	
3 - Omvårdnad	care [MH] OR care [fritext] OR	2 466 667	

	needs [MH] OR needs [fritext] OR nursing [MH] OR nursing [fritext]		
4	1 AND 2 AND 3	1 120	-
Avgränsningar	Sökning nr 4 + engelska, peer-review, forskningsartikel, publicerade mellan 2014-2024	607	5

Bilaga 2. Artikelöversikt

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Hogan, K.F., Clarke, V., & Ward, T.</p> <p>År: 2022</p> <p>The impact of masculine ideologies on heterosexual men's experiences of intimate partner violence: A qualitative exploration.</p> <p>Land: Storbritannien</p>	<p>Syftet med denna studie var att utforska effekten av maskulinitet på mäns känsla av sig själva och deras relation samt deras användning av stödnätverk för en grupp brittiska män.</p>	<p>Homogent urval och Snöbollsurval</p> <p>Inklusionskriterier: 26 män över 18 år som själv identifierar sig som ett offer för kvinnlig förövad IPV.</p> <p>Totalt 26 män, 2 deltagare rekryterades från våld i hemmet, 9 deltagare rekryterades från psykisk hälsa och drog- och alkoholstöd, 13 deltagare rekryterades från en annons som placerats på onlinesupportforum och bloggar för manliga offer. Snöbollsurval användes för att rekrytera ytterligare 2 deltagare. Längden på våldsamma relationer som männen hade varit i varierade från 6 veckor till trettioen år (medellängd: tolv år och 5 månader).</p> <p>Semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.</p>	<p>Forskare rekryterade deltagare.</p> <p>Alla deltagare fick skriftlig information och för att upprätthålla anonymiteten ombads varje deltagare att välja sin egen pseudonym. De godkände intervjuerna.</p> <p>Intervjulängd: intervall från 39 minuter till 2 och en kvart, medelvärde 1 timme och 25 minuter.</p> <p>Den analyserades med hjälp av reflexiv TA, där intervjuerna transkriberades till kodningsprocessen (fullständig kodning) som är relevant för forskningsfrågan. Sedan genererades inledande teman genom att gruppera begrepp eller problem som ligger till grund för liknande koder. Varje tema hade ett centralt organiserande koncept, som fångade ett mönster eller meningsfull aspekt av data, i relation till forskningsfrågan.</p>	<p>Övergripande: Deltagarna kände skam och trauma över att utsättas för våld i intima relationer, då deras uppfattning om maskulinitet fick dem att känna sig svaga. De fruktade förlöjligande och förnedring om de sökte hjälp, eftersom det gick emot traditionella maskulina normer.</p> <p>Fyra kategorier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Att känna skam och skam för att inte ha uppfyllt maskulina förväntningar. 2) Uppfattningar om våld format av maskulina normer. 3) Skam och könsnormer som hinder för att söka hjälp. 4) Vikten av att ha ett säkert utrymme att prata utan rädsla för att döma. Varje tema illustreras med relevanta datautdrag. Uppgifterna har redigerats för att ta bort överflödigt material. <p>Citat finns.</p>	<p><i>Tillförlitligheten:</i> Stärks av den svara på syftet och finns citat. Informerat samtycke finns. Intervjuernas genomsnittliga längd var ca. 1 timme och 25 minuter.</p> <p><i>Verifierbarhet:</i> Stärks av datakvaliteten under datainsamlingen och den slutliga urvalsstorleken gav rika, upplevelsemässigt mångsidiga data och som uppfyllde de analytiska kraven för reflexiv TA. Tydligt analysprocessen beskrivs. Sänks av intervjuguide och beskrivning på frågor.</p> <p><i>Pålitlighet:</i> Stärks av att fler personer analyserat data. Sänks av oklar förståelse.</p> <p><i>Överförbarheten:</i> En tydlig beskrivning av kontext gör att läsaren kan förstå det sammanhang där studien genomfördes.</p>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Simmons, J., Brüggemann, A. J., & Swahnberg, K.</p> <p>År: 2016 Disclosing victimisation to healthcare professionals in Sweden: a constructivist grounded theory study of experiences among men exposed to interpersonal violence</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Syftet med denna studie var att utveckla en teoretisk modell för manliga offers processer för att avslöja upplevelser av utsatthet för vårdpersonal i Sverige.</p>	<p>Strategiskt urval</p> <p>Inklusionskriterier: Kvalificerade för studien var män som fyllde i NorVold Abuse Questionnaire 2012 angående sexuella, fysiska och/eller känslomässiga övergrepp från en förövare och rapporterade att de hade pratat med en vårdgivare bland respondentgruppen.</p> <p>Alla deltagare fick skriftlig information och de godkände intervjuerna.</p> <p>15 män tillfrågades och 3 bortfall. Totalt 12 män deltagare i denna studie, 1 var från en av primärvårdscentralerna, 11 från det slumpmässiga befolkningsurvalet. 12 intervjuer genomfördes och mättnad uppnåddes efter 9.</p> <p>Kvalitativ intervjustudie. Studien är etikprövad.</p>	<p>Forskare rekryterade deltagare.</p> <p>Alla deltagare fick skriftlig information och de godkände intervjuerna.</p> <p>Analysmetod: Använd en konstruktivistisk grundad teori av Charmaz.</p> <p>Intervjuguide används, diskuterad med kollegor, pilot testad. Ex på frågor är angivet.</p> <p>Intervjulängd: intervall från 20 min till 1 timme 38 min, genomsnittliga längd 45 min.</p> <p>Alla intervjuer spelades in och transkriberades rad för rad efter kodning varje intervju, sedan analyserad med kvalitativ innehållsanalys, induktiv.</p>	<p>Övergripande: Denna studie identifierar den allvarliga negativa effekten av att följa maskulina normer för utsatta män och vårdpersonal i avslöjandeprocessen. Den understryker också att avslöjandeprocessen inte kan skiljas från andra, även till synes orelaterade, omständigheter i mäns liv.</p> <p>Använda två teoretiska begrepp som var nära besläktade och beroende av varandra: metaforer som kallar 'the balance' och 'the door'.</p> <p>Citat finns.</p>	<p><i>Tillförlitligheten:</i> Stärks av den svara på syftet och finns citrater, informerat samtycke finns. Intervjuernas genomsnittliga längd var bra, 45 min.</p> <p><i>Verifierbarhet:</i> Stärks av användning av intervjuguide och beskrivning på frågor. Svaret på syftet och det finns citrater.</p> <p><i>Pålitlighet:</i> Stärks av att fler personer analyserat data. Tydligt beskriven analysprocessen. Sänks av oklar förståelse.</p> <p><i>Överförbarheten:</i> Det skulle kunna överföras eftersom forskare utgick från patientens erfarenhet och deras problem. Tydlig kontextbeskrivning.</p> <p>För att säkerställa studiens kvalitet triangulerades analysen mellan tre forskare. Koderna jämfördes och diskuterades tills konsensus uppnåddes.</p>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Morgan, K., Williamson, E., Hester, M., Jonesa, S., & Feder, G.</p> <p>År: 2014</p> <p>Asking men about domestic violence and abuse in a family medicine context: Help seeking and views on the general practitioner role</p> <p>Land: Storbritannien</p>	<p>Syftet med studien är att utöka den befintliga kunskapen om mäns hjälsökande i relation till våld och övergrepp i nära relationer genom att mäta och karaktarisera hjälsökande beteenden.</p>	<p>Strategiskt urval</p> <p>Inklusionskriterier: Män som svarar på frågor om sig själva, sin hälsa och sitt välbefinnande och sina relationer, från en rapport om hjälpsökning och vårdpersonalens roll, baserad på en undersökning av 1 368 män som besökte 16 allmänpraktiserande kliniker i sydvästra England.</p> <p>78 män tillfrågades och 48 bortfall. Intervjuar 31 män med en medelålder på 49 år. 29 män var heterosexuella och 2 identifierades ha haft sexuella relationer med män.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.</p>	<p>Forskare rekryterade deltagare. Alla deltagare fick skriftlig information och de godkände intervjuerna. Intervjulängd: Finns inte.</p> <p>Alla intervjuer spelades in, transkriberades sedan fullständigt och kodades med den kvalitativa analysmjukvaran, NVivo9.</p>	<p>Övergripande: Manliga patienter har svårt att söka hjälp för kränkande relationer, men är öppna för att få stöd generellt. De vänder sig oftast till vänner eller familj, följt av allmänläkare. Studien föreslår att läkare, särskilt familjeläkare, bör utbildas för att identifiera och hantera våld i hemmet på ett säkert och effektivt sätt.</p> <p>Fyra kategorier: 1) Hur kändes deltagarna när de ombads fylla i en relationsundersökningenkät medan de väntade på en läkare i väntrummet. 2) Hur kände deltagarna om sina erfarenheter och potentiella kränkande handlingar. 3) Hur upplevde deltagarna sina perspektiv på att söka hjälp. 4) Hur upplevde deltagarna vårdpersonalens roll i fråga om relationsfrågor.</p> <p>Citat finns.</p>	<p><i>Tillförlitligheten:</i> Stärks av svaret på syftet och det finns citrater, informerat samtycke finns där. Sänkt av att intervjuarnas tid inte finns tillgänglig.</p> <p><i>Verifierbarhet:</i> Stärks av användningen av den kvalitativa analysmjukvaran NVivo9 som gör utredningen komplett. Analysprocessen är tydligt beskriven. Sänkt av att intervjuguide fann, men beskrivning av frågor inte är tillgängliga. Det var en öppen intervju, men vet inte hur djupa intervjuerna hade blivit.</p> <p><i>Pålitlighet:</i> Stärks av att fler personer analyserat data. Sänks av oklar förståelse</p> <p><i>Överförbarheten:</i> Troligtvis är studien överförbar till primärvården, läkare i allmänhet, sjuksköterska och annan vårdpersonal.</p> <p>Fem forskare kodade data oberoende av varandra och kom sedan överens om nyckelteman genom samkodning och gemensam analys.</p>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Machado, A., Santos, A., Nicola Graham-Kevan, N., & Matos, M.</p> <p>År: 2016</p> <p>Exploring help seeking experiences of male victims of female perpetrators of IPV</p> <p>Land: Portugal</p>	<p>Syftet med studien var att utforska upplevelsen av manliga offer som hade sökt hjälp för sin utsatthet</p>	<p>Målinriktat urval</p> <p>Inklusionskriterier: Deltagarna i denna studie var portugisiska manliga offer för IPV i heterosexuella förhållanden som hade sökt formell hjälp från organisationer för stöd till våldsoffer (t.ex. stödorganisationer för brottsoffer) och/eller rättssystemet (t.ex. polisen).</p> <p>Totalt 10 män deltagare, 6 deltagare var anställda vid studiens tidpunkt och 4 var pensionerade. Medelåldern var 51,6 år, intervall från 35 till 75 år. Deltagarnas utbildningsnivå varierar från grundskola till doktorsexamen. När det gäller socioekonomisk bakgrund var 8 deltagare medelklass eller lägre och 6 män bor på landsbygden.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.</p>	<p>Forskare rekryterade deltagare. Alla deltagare fick skriftlig information och de godkände intervjuerna.</p> <p>Intervjuguide använde, diskuterade med kollegor, 2 manliga offer för IPV där pilotintervju genomfördes. Exempel på frågor anges.</p> <p>Intervjulängd: intervall från 45 minuter till 2 timmar.</p> <p>Alla intervjuer spelades in och transkriberades ordagrant för att respektera diskursernas särdrag. Transkriptioner analyserades med QSR NVivo10 och kodades efter tematisk analys.</p>	<p>Övergripande: Studien visar de negativa effekterna av våld på mäns liv och svårigheterna de möter när de söker hjälp, särskilt på grund av skillnader i hur manliga och kvinnliga offer behandlas. Männerna beskrev också hur våldet påverkar deras barn, både direkt och indirekt.</p> <p>Fem kategorier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Typer av våld</i>: direkt, indirekt. 2) <i>Dynamik av våld</i>: första tecken, våldscykel, intensifieringsfaktorer, mest anmärkningsvärda våldsepisoden. 3) <i>Effekten av IPV</i>: offer, barn. <i>Coping</i>: göra något isolerat, engagera sig med partnern på något sätt, söka hjälp. 4) <i>Typ och kvalitet på hjälpsökande</i>: formell, informell. <p>Från följande underkategorier: (a) direkt våld, (b) indirekt våld.</p> <p>Citat finns.</p>	<p><i>Tillförlitligheten</i>: Stärks av svaret på syftet och det finns citrater, informerat samtycke finns där.</p> <p><i>Verifierbarhet</i>: stärks av användning av intervjuguide och beskrivning på frågor. Tydligt beskriven av analysprocessen.</p> <p><i>Pålitlighet</i>: Stärks av klar förståelse. Sänkt av inte många som deltog i dataanalys.</p> <p><i>Överförbarheten</i>: Tydlig kontextbeskrivning, troligen är studien överförbar eftersom forskare utgick från personens erfarenhet och deras problem.</p> <p>Fyra forskare genomförde en tematisk analys och kodade data. Koderna jämfördes och diskuterades tills enighet (konsensus) uppnåddes.</p>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Lorenza Entilli, L., & Cippolletta, S.</p> <p>År:2016</p> <p>When the woman gets violent: the construction of domestic abuse experience from heterosexual men's perspective</p> <p>Land: Italy</p>	<p>Studien syftade till att främja ett kritiskt förhållningssätt till konceptualiseringen av våld i nära relationer genom att undersöka erfarenheter av övergrepp hos män som är offer för våld i hemmet från sina kvinnliga partners.</p>	<p>Teoretiskt urval</p> <p>Inklusionskriterier: Italienska män som påstod sig ha blivit misshandlade av sin kvinnliga partner, från olika italienska regioner, olika bakgrund och socioekonomisk status.</p> <p>Totalt 20 manliga deltagare; 10 deltagare som fortfarande var i ett förhållande eller hade avslutat ett förhållande <12 månader före intervjun, och 10 deltagare som hade avslutat ett förhållande mer än ett år tidigare. Intervall 20–60 år, medelålder 47 år, en deltagare var 26.</p> <p>Använd en kvalitativ diskursanalysmetod med semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.</p>	<p>Deltagarna hittades via de viktigaste mediekanalerna (radio broadcasts, online articles and social networks) från oktober 2014 till mars 2015. Rekryteringsförbandet följde indikationer på teoretiskt urval.</p> <p>Intervjuguide används, info om pilotintervju genomförts, Exempel på frågor anges.</p> <p>Intervjulängd: Alla intervjuer varade cirka en timme och 30 minuter.</p> <p>Diskursanalys inom ett kvalitativt förhållningssätt. Transkripten analyserades med programvaran ATLAS.TI.</p>	<p>Övergripande: Sociala och kulturella normer gör att deltagarna skyddar sina partners och ser missbruk som egen svaghet eller yttre faktorer. Isolering och brist på hjälp skapar emotionell stress, och psykiskt missbruk upplevs som mer skadligt än fysiskt våld.</p> <p>Fem kategorier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Självbeskrivning</i>; Männen såg sig som ansvariga för sina partners och reagerade inte på attackerna. 2) <i>Partners beskrivning</i>; Kontrollbehov låg bakom våldet. 3) <i>Missbruksupplevelse</i>; Kvinnor attackerade mannen för att de visste att mannen inte skulle slå tillbaka. 4) <i>Personlig förklaring</i>; Männen bortförklarar sin partners beteende genom att skylla på kvinnans föränderliga eller oundvikliga personlighetsdrag. 5) <i>Samhälle och hjälpsökande</i>; Män undviker att söka hjälp eftersom polis och vårdpersonal ofta bagatelliserar deras erfarenheter, då kvinnor typiskt ses som de främsta offren. <p>Citat finns.</p>	<p><i>Tillförlitligheten</i>: Stärks av svaret på syftet och det finns citater, informerat samtycke finns där. Bra intervjutid. Sänkt av oklar förståelse.</p> <p><i>Verifierbarhet</i>: stärks av användning av intervjuguide och beskrivning på frågor. Tydligt beskriven analysprocessen.</p> <p><i>Pålitlighet</i>: Stärks av att fler personer analyserat data. Klar förståelse</p> <p><i>Överförbarheten</i>: sannolikt är studien överförbar till primärvården och det bredare globala kliniska samhället.</p> <p>Analysen utfördes med hjälp av programvaran ATLAS.TI och använde jordad teori för att undvika externa förutfattade meningar. Personuppgifter samlades in, och särskilt jämfördes deltagarnas yrkesnivå med deras partners för att bedöma den sociala makten i relationen.</p>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Hogan, K.F., Clarke, V., & Ward, T.</p> <p>År: 2021</p> <p>Men's experiences of help-seeking for female--perpetrated intimate partner violence: A qualitative exploration</p> <p>Land: Storbritannien</p>	<p>Syftet med denna studie var att utforska mäns erfarenheter som söker hjälp och/eller deras uppfattningar om att använda stödtjänster/stödnätverk efter IPV-utsättning.</p>	<p>Målinriktat urval och Snöbollsurval</p> <p>Inklusionskriterier: Deltagande i denna studie inbjöds från män över 18 år som själv identifierade sig som ett offer för kvinnlig IPV.</p> <p>Totalt 26 män, 2 deltagare rekryterades från våld i hemmet, 9 deltagare rekryterades från psykisk hälsa och drog- och alkoholstöd, 13 deltagare rekryterades från en annons som placerats på onlinesupportforum och bloggar för manliga offer. 2 deltagare rekryterades genom snöbollsurval.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.</p>	<p>Forskare rekryterade deltagare.</p> <p>Alla deltagare fick skriftlig information och för att upprätthålla anonymiteten ombads varje deltagare att välja sin egen pseudonym. De godkände intervjuerna.</p> <p>Intervjuguide används.</p> <p>Intervjulängd: Intervjulängd: intervall från 39 minuter till 2 och en kvart (medelvärde: 1 timme, 25 min).</p> <p>En brett upplevelsebaserad kvalitativ forskning. Intervjuerna var transkriberat ordagrant. Användes induktiv reflexiv tematisk analys (TA)</p>	<p>Övergripande: Att vara man gör dem rädda för att söka hjälp. Rädsla och skam till följd av deras erfarenheter av partnervåld samt misstro mot sjukvårdspersonal är hinder som hindrar män från att söka stöd.</p> <p>Fyra kategorier: 1) Hinder för att söka hjälp; Rädsla för att inte bli trodd och skam var barriärer som hindrade männen från att söka hjälp. 2) Negativa hjälpsökande upplevelser; Männen hade svårt att avgöra vem de kunde lita på och önskade att deras erfarenheter skulle valideras. 3) Positiva hjälpsökande upplevelser: etiketter relationen som kränkande; Att bli trodd var viktigt för männen, eftersom många var självkritiska över att inte leva upp till maskulina förväntningar på grund av deras erfarenheter av IPV. 4) Det finns ett behov av förändring - "I'm keen to spread the word"; Männen deltog i forskningen för att främja förändring och öka medvetenheten om manliga offer.</p> <p>Citat finns.</p>	<p><i>Tillförlitligheten: Stärks av den svarta på syftet och finns citater, informerat samtycke finns. Intervjuernas genomsnittliga längd var bra, 1 timme och 25 minuter.</i></p> <p><i>Verifierbarhet: Stärkt av att analysprocessen är tydligt beskriven. Användning av intervjuguide. Sänkt med Exempel på frågor som inte anges.</i></p> <p><i>Pålitlighet: Stärkt av att fler har analyserat data och har en tydlig förståelse.</i></p> <p><i>Överförbarheten: Det skulle kunna överföras eftersom forskare utgick från patientens erfarenhet och deras problem. Tydligt kontexter.</i></p> <p><i>En forskare kodade data och alla tre forskare analyserade. Koderna jämfördes, diskuterades till dess att konsensus nåts.</i></p>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
Bates, E.A. År: 2019 I am still afraid of her": Men's experiences of post-separation abuse Land: Storbritannien	Syftet med denna studie var att kvalitativt utforska mäns upplevelser av övergrepp efter separation och de hinder de upplever för att söka hjälp.	Målinriktat urval Inklusionskriterier: Deltagarna i detta urval anmälde sig frivilligt som en uppföljningsintervju till en tidigare studie som undersökte mäns offer. Totalt 13 män, åldersintervallet var 29–62 år med ett medelvärde på 42, standardavvikelse [SD]= 9,29. Deltagare identifierade som vita 92,9 %, varav en som asiatiska afrikanska briter. Brittisk (71,4 %), följt av europeisk (14,3 %), australiensisk (7,1 %). Nästan hälften av urvalet identifierade sig vara i ett aktuellt förhållande (46 %) men majoriteten hade barn (92,3 %). Det genomsnittliga antalet år av relationerna var 8,6 (SD = 5,02) med ett intervall på mellan 1 och 17 år. Semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.	Alla deltagare fick skriftlig information och de godkände intervjuerna. Intervjulängd: mellan 39 minuter och upp till en timme och 50 minuter. Intervjuguide används, Ex på frågor är angivet, pilot testad. Därefter kodades data och transkriberades till potentiella teman genom att hitta relevanta utdrag som kunde användas som bevis. Användes tematisk analys.	Övergripande: Mäns erfarenheter av partnervåld fortsatte ofta efter separationen genom trakasserier, falska anklagelser och manipulation av föräldrelationen, vilket ibland eskalerade. Vissa upplevde föräldraalienation och förlorade kontakten med sina barn. Dessa erfarenheter ledde till psykiska hälsoproblem, rädsla och svårigheter att inleda nya relationer. Fyra kategorier: 1) Förberedande missbruksupplevelser; pga. aggression och kontroll. 2) Fortsatt kontroll efter separering; Efter separationen fortsatte kontrollen genom trakasserier, falska anklagelser och upptrappning av våldet. 3) Användning av barn som vapen; undanhålla kontakt, vilket påverkade mennens relationer med sina barn. 4) Effekten av deras erfarenhet; Vissa män kände fortsatt rädsla, trots att de visste att deras ex-partner var i ett nytt förhållande, vilket skapade en pågående oro och rädsla. Citat finns.	<i>Tillförlitligheten: Stärks av den svara på syftet och finns citater, informerat samtycke finns. Bra intervjulängd.</i> <i>Verifierbarhet: Stärks av användning av intervjuguide och beskrivning på frågor. Sänkt av oklart om det diskuteras med kollegor.</i> <i>Pålitlighet: Stärkt av att fler har analyserat data och har en tydlig förståelse.</i> <i>Överförbarheten: Det skulle kunna överföras eftersom forskare utgick från patientens erfarenhet och deras problem.</i> <i>En analytisk teknik kan ge en rik, detaljerad redogörelse för data på ett sätt som är ohämmat av teorin.</i>

Författar, år Titel Land	Syfte	Studiedesign Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
Brooks, C., Martin, S., Broda, L. & Poudrier, J. År: 2017 "How Many Silences Are There?" Men's Experience of Victimization in Intimate Partner Relationships Land: Kanada	Den här artikeln syftar till att bidra till denna underrepresenterade litteratur, med fokus på mäns förståelse av sin egen utsatthet.	Målinriktat urval Inklusionskriterier: De manliga offrets deltagare uppfyllde fyra inklusionskriterier: (a) 18 år eller äldre och kunna ge informerat samtycke, (b) inga kända kognitiva funktionsnedsättningar, (c) senaste våldsamma incidenten minst 6 månader innan, och (d) en bosatt i Saskatchewan. Totalt 9 män, 4 självidentifierade som "First Nation", 5 var kaukasiska. Utbildningsnivåerna i urvalet varierade från fullföljande av gymnasiet till eftergymnasial utbildning. 6 var heltidsanställda, 2 gick på universitetet och 1 var på socialbidrag vid tidpunkten för intervjun. Åldersintervallet var 19–54 år med ett medelvärde på 37. Semistrukturerade intervjuer. Studien är etikprövad.	Alla deltagare fick skriftlig information, ombads varje deltagare att välja sin egen pseudonym och de godkände intervjuerna. Intervjuguide används. Intervjuer spelades in och transkriberades ordagrant. Teoretisk tematisk dataanalys användes för att identifiera mönster eller teman.	Övergripande: Resultaten understryker vikten av djupgående kvalitativ forskning för att avslöja våldets kontext, förstå effekterna av rädsla, offerroller samt makt/kontroll på mäns psykiska hälsa, liksom effekterna av tillgång till eller bristen på juridiskt stöd och stödtjänster. Fem kategorier i männens berättelser: Rädsla för IPV, upprätthålla makt och kontroll, offer som en förbjuden berättelse, kritisk förståelse av IPV och bryta tystnaden. Citat finns.	<i>Tillförlitligheten:</i> Stärkt av att svara på syftet och existera citater, informerat samtycke existerar. Sänkt eftersom det inte finns någon intervjulängd. <i>Verifierbarhet:</i> Stärks av användning av intervjuguide och analysprocessen är tydligt beskriven. Sänks av att det inte finns beskrivning på frågor. <i>Pålitlighet:</i> Stärks av att fler personer analyserat data och klar förståelse. <i>Överförbarheten:</i> Det skulle kunna överföras eftersom forskare utgick från patientens erfarenhet och deras problem. Genom en konstruktivistisk ansats identifierades latent teman kring hegemoniska maskuliniteter, där den tematiska analysen fokuserade på maskuliniteters strukturella villkor snarare än individuella motiv eller personligheter.